

5.10 DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Dějepis odkrývá žákům poznatky o vývoji lidstva, Evropanů i vlastního národa. Směřuje žáky ke vnímání vzájemných souvislostí dějinných událostí, stejně jako k porozumění provázanosti historie se současnou dobou. Jeho cílem je vzbudit zájem o problematiku člověka jako součásti širšího společenství a dále vést žáky k pochopení zákonitostí fungování společnosti. Náplní předmětu je i formování pozitivního vztahu ke kulturním historickým památkám a odkazu našich předků. Jako součást vzdělávací oblasti „Člověk a společnost“ by měl též spět ke společnému hledání odpovědí na základní filosofické otázky.

Vzdělávací obsah předmětu Dějepis je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a společnost** a navazuje na výuku Vlastivědy ve 4. a 5. ročníku. Tematicky je provázán s výukou Občanské výchovy na 2. stupni.

Dějepis je vyučován v 6. a 7. ročníku s časovou dotací 2 hodina týdně a v 8. a 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Předmět je tvořen následujícími tématy vzdělávacích oborů a tematickými okruhy průřezových témat:

- vzdělávací obor **Dějepis** – Počátky lidské společnosti, Nejstarší civilizace – starověk, Středověk a křesťanství, Novověk, Nejnovější dějiny
- průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova** – Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika
- vzdělávací obor **Informatika** - výběr vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy, klademe důraz na ochranu osobních údajů a osobních dat žáků
- průřezové téma **Výchova demokratického občana** - Principy demokracie jako forma vlády a způsobu rozhodování (demokracie jako protiváha diktatury a anarchie)
- průřezové téma **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** Evropa a svět nás zajímá (naše vlast a Evropa v historických souvislostech), Jsme Evropané (vstup ČR do EU)
- průřezové téma **Multikulturální výchova** – Kulturní rozdíly, Etnický původ

Výuka předmětu je realizována kromě vyučovacích hodin též formou tematických vycházek zaměřených na pražské historické objekty a muzea, motivujících školních výletů či exkurzí. Nabízí se též využití krátkodobých projektů nebo různých forem práce ve skupinách, stejně jako školních soutěží s historickou tematikou.

V hodinách je kladen důraz na aktivizující metody a formy práce, které přispívají k utváření vlastních postojů a názorů – diskuse, didaktické aktivizující hry a soutěže, nebo formy skupinového vyučování. Při výuce je využívána audiovizuální technika, výukové programy pro PC, internet. Pro upevnění učiva jsou využívány pracovní listy, které umožňují úspěšně pracovat písemnou formou i žákům s SPU.

Výchovné a vzdělávací postupy uplatňované ve vyučovacím předmětu, které směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- nabízíme žákům přehledné informace z různých zdrojů a vedeme je k utřídění podstatného a méně důležitého
- snažíme se, aby se žáci orientovali v základních pojmech uvedené problematiky a správně je používali
- vzbuzujeme zájem o téma využitím dětem známých filmů, knih či televizních pořadů
- dáváme žákům prostor pro jejich vlastní otázky k tématu a jejich zájem oceňujeme
- vedeme je k vyhledávání souvislostí a vlastnímu úsudku
- povzbuzujeme sebehodnocení vlastní i skupinové práce i zhodnocení práce ostatních

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k rozpoznávání konfliktních situací v historii a k úvahám nad možnými příčinami střetů
- pomáháme hledat žákům obdobné motivy a situace v současném světě i v osobním životě
- povzbuzujeme úvahy nad možným jiným vyústěním situací a hledáním dalších řešení
- vedeme žáky k využívání digitalizovaných zdrojů a informací, učíme je tyto informace třídit, srovnávat a kriticky hodnotit

Kompetence komunikativní

- nabízíme žákům přiměřené texty a obrazové materiály související s historickou tematikou, ověřujeme si, jak jim porozuměli
- snažíme se přimět žáky k vlastní jednoduché formulaci a interpretaci získaných informací
- povzbuzujeme a oceňujeme formulaci vlastních názorů souvisejících s tématy
- vyhledáváme rozporuplné problémy a vedeme žáky k diskuzím o tématech, přičemž se snažíme kultivovat jejich projev, vést je ke vhodné argumentaci i ke schopnosti vyslechnout jiný názor a posoudit jej
- učíme žáky využívat při vyhledávání informací digitální technologie

Kompetence sociální a personální

- při práci ve skupinách vedeme žáky k pochopení pravidel týmové činnosti.
- pěstujeme povědomí o základních mravních hodnotách ve společnosti
- na historických příkladech objasňujeme žákům důsledky chování, jednání a postojů lidí
- vedeme žáky k zodpovědné výstavbě a správě digitální identity, k dodržování základních bezpečnostních pravidel, k respektování autorských práv

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s projevy rasismu a xenofobie v historických souvislostech a vedeme je k jejich odsouzení
- pomáháme žákům porovnávat práva a povinnosti lidí, společenské normy a zvyky z hlediska různých historických etap a společností vzhledem k současnosti

Kompetence pracovní

- rozvíjíme u žáků smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na vyučování
- pravidelně kontrolujeme samostatnou práci žáka
- dokončenou práci vždy pochválíme, oceníme vynaložené úsilí • vedeme žáky k dodržování dohodnutých pravidel

Kompetence digitální

- vedeme žáky k využívání digitální technologie při práci s historickými prameny
- předkládáme jim informace z dějepisných portálů a dostupných online dějepisných kanálů a pořadů
- seznamujeme žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými historickými prameny prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro komunikaci a sdílení
- klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učíme je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí